

JUSTITS MINISTERIET

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 20. oktober 2020
Sagsnr.: 2020-0241-0073
Dok.: 1611800

Vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 19/2019 om revisionen af statsregnskabet 2019

Statsrevisorernes Sekretariat har ved brev af 31. august 2020 fremsendt Statsrevisorernes beretning nr. 19/2019 om revisionen af statsregnskabet for 2019 med en anmodning om, at jeg redegør for, hvilke initiativer beretningen giver anledning til, jf. § 18, stk. 2, i lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Jeg vil gerne indledningsvist kvittere for beretningen. Jeg kan med tilfredshed konstatere, at Rigsrevisionen i beretningen konkluderer, at Justitsministeriets regnskab er rigtigt, og at ministeriet i alle væsentlige henseender har overholdt bevillingerne og disponeringsreglerne.

Jeg noterer mig dog samtidig, at Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at der på en række ministerområder er et mangelfuldt kontrolmiljø og brugerstyring, som indebærer en unødigt risiko for svig og fejl i regnskabet, herunder at bl.a. Direktoratet for Kriminalforsorgen og Domsstolsstyrelsen under Justitsministeriet har haft en utilstrækkelig styring af brugerrettigheder.

For så vidt angår Rigsrevisionens konkrete bemærkninger på de berørte områder kan jeg oplyse følgende:

Utilstrækkelig it-sikkerhed i Navision Stat hos Direktoratet for Kriminalforsorgen, jf. pkt. 34

Af beretningen fremgår det, at Rigsrevisionen har konstateret en række væsentlige mangler i it-sikkerheden i regnskabssystemet Navision Stat hos Direktoratet for Kriminalforsorgen. Det gælder særligt mangler i logningen af

privilegerede rettigheder (det højeste niveau af rettigheder). Det fremgår i forlængelse heraf, at Direktoratet for Kriminalforsorgen efter revisionen har iværksat en række tiltag med henblik på at rette op på manglerne. Disse tiltag er beskrevet i beretningen og indebærer bl.a., at Direktoratet for Kriminalforsorgen helt har fjernet muligheden for at deaktivere superloggen samt har nedbragt antallet af brugere med superrettigheder fra tre til to.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har efterfølgende oplyst, at der nu endvidere er indført en månedsvis kontrol af superloggen, og at de daglige supportmedarbejdere i kriminalforsorgen ikke længere tilgår Navision som superbrugere, men i stedet med supportrettigheder.

Kriminalforsorgen oplyser, at personer med superrettigheder ikke helt kan fjernes, idet der stadig kan opstå fejl eller situationer, som kun kan afhjælpes med superrettigheder. De to superbrugeradgange benyttes imidlertid kun i helt særlige tilfælde. Det understreges i den forbindelse, at alle aktiviteterne logges i superloggen, som kontrolleres månedligt.

Oprettelse af nye superbrugere skal godkendes af kontorchefen i Koncern Regnskab og sker alene ved ændringer i opgaveporteføljen eller ved ophør af nøglemedarbejdere.

Det fremgik også af beretningen, at der har været mangler i Direktoratet for Kriminalforsorgens styring af it-sikkerheden hos den eksterne it-leverandør, der drifter Navision Stat for direktoratet, ligesom direktoratet ikke har sikret, at leverandøren foretager en tilstrækkelig logning i databasen, og at databaseloggen er sikret mod ændring og sletning.

Direktoratet har oplyst, at man på baggrund heraf har gennemført en oprydning i leverandørens rettigheder samt modtaget dokumentation for brugere med superrettigheder og databaseowner-rettigheder, således at leverandøren dokumenterer årsager til adgang. Der gennemføres en halvårlig kontrol af leverandørens arbejdsbetingede behov for adgang. Endvidere er kriminalforsorgen i gang med at indføre en forbedret logningsløsning, der forventes implementeret inden udgangen af 2020.

Det fremgik videre af beretningen, at Direktoratet for Kriminalforsorgen ikke havde testet den tekniske beredskabsplan sammen med leverandøren eller fulgt op på, om leverandøren foretager tilstrækkelig backup og genetableringstest af databasen.

Direktoratet har oplyst, at der nu er indført dokumentation for backup i leverandørens månedlige driftsstatusrapportering og igangsat et arbejde med at få foretaget genetableringstest. Dette arbejde forventes færdigt inden udgangen af november 2020.

For at sikre en dækkende risikovurdering af Navision Stat har Direktoratet for Kriminalforsorgen endvidere oplyst, at Navision fremover vil indgå på lige fod med KØLS (Klient-, Økonomi- og LønSystem) i kriminalforsorgens generelle it-beredskabsplan samt i kriminalforsorgens kommende risikovurdering.

Utilstrækkelig it-sikkerhed i Navision Stat hos Domstolsstyrelsen, jf. pkt. 35
Rigsrevisionen har fundet væsentlige mangler i it-sikkerheden i regnskabs-systemet Navision Stat hos Domstolsstyrelsen – særligt for så vidt angår styrelsens styring af it-sikkerhed hos it-leverandøren.

Domstolsstyrelsen oplyser, at man for at imødekomme Rigsrevisionens kritik har besluttet at flytte infrastrukturen (servere, fildrev, databaser mv.) til driftsleverandøren. Samtidig undersøger Domstolsstyrelsen mulige løsninger i forhold til indkøb af applikationsdrift. Domstolsstyrelsen vil igennem krav til både drifts- og applikationsleverandør tage højde for Rigsrevisionens kritikpunkter. Domstolsstyrelsen forventer at være i mål med arbejdet inden udgangen af 2020.

Mangler i styringen af brugerrettigheder i Statens Lønssystem i 6 ministerier, jf. pkt. 28-31

Rigsrevisionen kritiserer, at et flertal af 46 undersøgte virksomheder i seks ministerier, herunder Justitsministeriet, har mangler i deres styring af medarbejdernes rettigheder i Statens Lønssystem (HR-løn og SLS). Ministerierne og de selvejende institutioner har ikke sikret, at Finansministeriets vejledning efterleves, idet 25 af virksomhederne ikke udfører en løbende kontrol af medarbejdernes rettigheder. Derudover har 43 virksomheder konfliktende rettigheder. Konsekvensen er, at medarbejdere uden et arbejdsbetinget behov kan have adgang til lønssystemet, hvilket øger risikoen for svig og fejl i ministeriernes regnskaber.

Rigsrevisionen konstaterer endvidere, at alle 6 undersøgte ministerier ikke efterlever Finansministeriets vejledning ”Guide til Brugeradministration – Løn” for en sikker brugerstyring.

Justitsministeriets lønfællesskab

Med henblik på at sikre, at Finansministeriets vejledning ”Guide til Brugeradministration – Løn” fremadrettet efterleveres, har Justitsministeriets departement i forlængelse af Rigsrevisionens revision i foråret 2020 udarbejdet beskrivelser af forretningsgange for brugerstyring i Justitsministeriets lønfællesskab iværksat kontrol heraf samt udarbejdet proces for fremadrettede kontroller på området. Beskrivelse af forretningsgange og kontroller for brugerstyring i Justitsministeriets Lønfællesskab er oversendt til Rigsrevisionen den 1. maj 2020.

Justitsministeriets departement har i september 2020 gennemført supplerende kontrol af, om brugerne i lønsystemet fortsat har et arbejdsbetinget behov for rettigheder i lønsystemet. Den supplerende kontrol viste, at brugerne i lønsystemet generelt set fortsat har et arbejdsbetinget behov for adgang til systemet – dog skulle en enkelt medarbejder i Civilstyrelsens adgang slettes, da den pågældende havde fratrukket sin stilling den 31. august 2020.

Endelig har departementet sikret, at der ikke er konflikter i rettigheder i lønsystemet, herunder ved at brugeradministrator ikke er sat op som bruger i lønsystemet. Brugeradministrator kan således ikke indrapportere eller godkende løn.

Rigspolitiet

For at understøtte, at der sker en korrekt og løbende kontrol af brugerrettigheder i lønsystemet, har Rigspolitiet i juni 2020 udarbejdet et actioncard for udførelse af kontrol samt indført, at den kontrolmail, der sendes i forbindelse med ændringer, oprettelser mv. i lønsystemet, nu tilgår en nyoprettet fælles postkasse, hvor adgangen er begrænset til kontrollant og bestiller. Endvidere er bestillingsprocessen blevet forbedret med et rollekatalog, en fast bestillingsformular samt et actioncard til brugeradministrator.

Rigspolitiet har oplyst, at man for at sikre, at der ikke fremover er konflikter i rettigheder for Rigspolitiets kontrollant i lønsystemet, i juni 2020 har flyttet kontrollantopgaven i lønsystemet fra en lønmedarbejder til en medarbejder uden lønopgaver.

Direktoratet for Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgen har oplyst, at kriminalforsorgen siden indførelsen af BSL (Brugerstyring Løn) har fulgt Finansministeriets retningslinjer for brugerstyring med Bestiller, Brugeradministrator og Kontrollant, hvor to medar-

bejdere med lønmæssige driftsopgaver har fungeret som brugeradministratorer. Kriminalforsorgen har dog taget til efterretning, at Rigsrevisionen har anført, at brugeradministratorer ikke må have adgang til daglig drift. Kriminalforsorgen har derfor i april 2020 ændret på dette og følger nu Rigsrevisionens anbefaling, således at det er medarbejdere uden lønmæssige driftsopgaver, som varetager administratorrollen.

Rigsrevisionen har – ved kontrol af brugerrettigheder – konstateret, at brugeradministrator i flere af de undersøgte virksomheder også har ført kontrol med egne rettigheder. Kriminalforsorgen har som følge heraf ændret processen, således at brugeradministrator efter hver kontrol skal afrapportere samlet til henholdsvis kontrollant og chefen for Koncern Regnskab.

Kriminalforsorgen har endvidere gennemgået loglisten for BSL (Brugerstyring Løn) for perioden 16. juni 2017 til 27. april 2020 med henblik på at identificere eventuelle uregelmæssige oprettelser/ændringer. Kriminalforsorgen har ikke konstateret oprettelser eller ændringer, der giver anledning til mistanke om uregelmæssigheder.

Endelig oplyser kriminalforsorgen, at man på baggrund af Rigsrevisionens bemærkninger har ændret afsnittet om brugeradministration i kriminalforsorgens Lønkontoplan, således at oplysningerne nu er i overensstemmelse med Rigsrevisionens anbefalinger.

Domstolsstyrelsen

Domstolsstyrelsen har oplyst, at procedurerne for kontrol af brugerstyring (BSL) er blevet justeret, således at kontrollanten med virkning fra maj 2020 foretager fuld kontrol af alle oprettelser og ændringer mv., der foretages af en brugeradministrator i systemet.

Afslutningsvist noterer jeg mig med tilfredshed, at sagen om specifikation af tilgodehavender hos politiet nu kan afsluttes.

En kopi af dette brev er samtidig fremsendt elektronisk til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup